

Vuna cijenjeni materijal – radionica održana na Tekstilno-tehnološkom fakultetu u Zagrebu

Agata Vinčić
HIST/Časopis Tekstil
e-mail: hist@zg.t-com.hr

Prikaz

Na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održana je 25. listopada 2016. zanimljiva radionica u organizaciji tvrtke Kotke, pod nazivom: Vuna cijenjeni materijal. Dekanica TTF-a **Sandra Bischof** i direktor tvrtke KOTKA **Ivica Cerovečki** pozdravili su prisutne uputivši riječi dobrodošlice. Nakon uvodnih riječi **Peter Acroyd** direktor IWS za Europu i **Birgit Gahlen** iz tvrtke Woolmark Italy SRL, izložili su prezentacije u kojima su prikazali vrijednosti vunenog vlakna, sl.1.

Sl.1 Izlaganje Petera Acroyda direktora IWS za Europu i Birgit Gahlen iz tvrtke Woolmark Italy SRL

U prvom dijelu radionice prikazani su novi podaci o proizvodnji vune u svijetu, zašto vuna treba biti cijenjena, te se dao osvrt na merino ovce, odnosno merino vunu. Govorilo se o posebnosti uzgoja i proizvodnje vunenog vlakna te svojstava vune i proizvoda od vune, posebno o pri-

mjeni vune u proizvodnji tkanina i materijala za proizvode visoke mode. Izlaganja su iznesena kroz predavanja pod nazivima:

- Vuna cijenjeni materijal
- Predstavljanje merino vune
- Zašto vuna?
- Proizvodnja vunenih proizvoda
- Merino – od vlakna do mode
- Woolmark

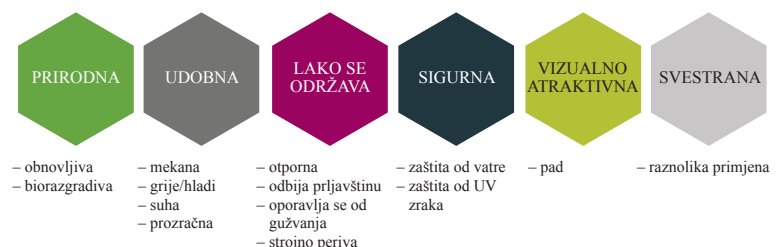
Svojstva vunenih vlakana sažeto su prikazana na sl.2. Prvo svojstvo koje je istaknuto je to da su vunena vlakna prirodna, odnosno obnovljiva i biorazgradiva. Sljedeće je istaknuto svojstvo udobnosti, koju ovo vlakno ima u raznim uvjetima, i pri različitim uvjetima okoline, vrsti odjeće te razina aktivnosti. Udobnost ovisi i o vrsti vlage koju odjeća treba apsorbirati: u obliku vodene pare (neosjetno isparavanje) ili tekuće vode (osjetno

isparavanje). Vuna pruža ugodan osjećaj topline i suhoće i pri hladnim uvjetima.

Regulacija temperature u hladnim uvjetima posljedica je prirodne kovčavosti vunenih vlakana što omogućuje zadržavanje toplog zraka koji štiti od hladnoće. U dodiru s kožom ima sposobnost održavanja suhe mikroklimе, može stvarati toplinu upijanjem atmosferske vlage te djelovati kao regulator temperature i vlage. Upijanje vlage uvjetovana je i kemijskom strukturom te morfologijom vune tako da vunena vlakna mogu upiti i oko 33 % vodene pare po masi vlakna pri visokoj vlažnosti zraka, a da se pritom ne osjeća vlažnost tekstila.

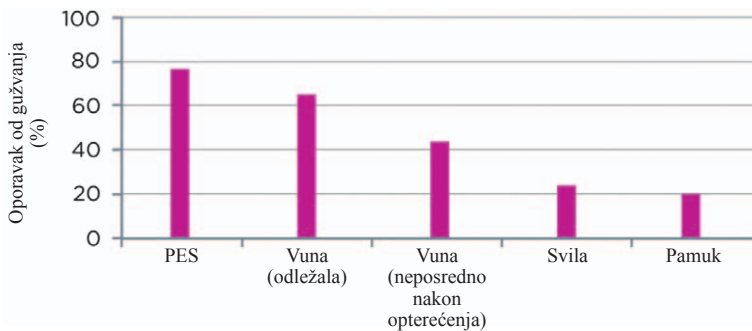
Vlakna imaju i tzv. svojstvo prozračnosti, budući da otpuštaju vlagu pri smanjenoj vlažnosti zraka u okolini.

RAZLOZI ZA UPORABU VUNE

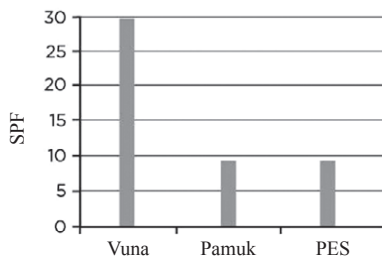

Copyright 2015 - The Woolmark Company. All rights reserved.

Sl.2 Razlozi upotrebe vunenih vlakana vezani su uz njihova svojstva

Sl.3 Grafički prikaz oporavka od gužvanja poliester, vune, svile i pamuka

Sl.4 Usporedba UV zaštite suhog materijala od vune u odnosu na pamuk i poliester

Vodena para se „kreće“ kroz vuneni tekstilni proizvod pri tome se troši energija te dolazi do učinka hlađenja. Ovo svojstvo osigurava veću udobnost pri nošenju vunениh proizvoda u toplim uvjetima.

Mekoća vlakna vezana je uz promjer, odnosno finoću vlakana, zbog toga je merino vuna najmekša i vrlo podatna. Budući da vuna ima nižu površinsku energiju od većine drugih vlakana te budući da se većina nečistoća bazira na vodi ili drugoj tekućini, vuna je prirodno otporna na mrlje. Vuneni proizvodi nisu zahtjevi po pitanju njege, mogu se kemijski čistiti, prati ručno ili strojno uz smanjenu primje-

nu mehaničkog rada. Većina strojeva za pranje ima programe za pranje vune, a postoje i programi za strojno sušenje vunениh proizvoda.

Vlačna čvrstoća vunениh vlakana nije posebno visoka u usporedbi s drugim vlaknima, no visoka elastičnost omogućuje vlaknima da apsorbiraju nagle udarce bez prekida.

Svojstvo elastičnosti daje ovim vlaknima, osim jednostavnog održavanja i dobro svojstvo oporavka od gužvanja. Sposobnost netretirane vune da se oporavi od gužvanja i nabora u normalnim (suhim) uvjetima je slabija samo od poliester, sl.3.

Otpornost na gorenje, odnosno svojstvo zapaljivosti vunениh vlakana također im daje prednost u odnosu na druga konvencionalna vlakna. Osim toga, izrazito su učinkovita u zaštiti od ultraljubičastog (UV) zračenja, sl.4.

Savitljivost i elastičnost vunениh tekstilnih proizvoda utječe na njihovu vizualnu atraktivnost i drapiranje, odnosno pad. Sva navedena svojstva omogućuju njihovu primjenu u raznim proizvodima, sl.5:

Modna odjeća;
Zaštitna odjeća;
Sportska odjeća;
Presvlake za namještaj i dekorativne tkanine;
Batići u glasoviru;
Tepisi i sagovi;
Posteljina;
Industrijska primjena.

U drugom dijelu radionice tema je bila: The Wool Lab. Predstavljen je proces kreiranja i izrade Wool Lab-a sezonskog vodiča najboljih vunениh materijala (tkanina, pletiva, pređa i dr.). On prikazuje realne uzorke komercijalno dostupnih materijala svrstanih prema sezonskim makrotemama. The Woolmark Company objavljuje Wool Lab dva puta godišnje kako bi tekstilnu industriju, modne stručnjake i trgovce upoznao s ogromnim potencijalom merino vune te kako bi ih inspirirao za njenu upotrebu u svojim roizvodima. The Wool Lab predstavlja inspiraciju i trendove, povezujući dizajnere s proizvođačima kroz tehničke vještine, know-how i strast. Svrha mu je potaknuti i utjecati na nove modne trendove.

Prisutni su imali priliku pogledati najnovije materijale koji se nalaze u Wool Lab za nadolazeću sezonu. Pri tome su im predstavljeni procesi izrade te rada Wool Lab odbora u savjetovanju prema individualnim potrebama.

U završnom dijelu tvrtka KOTKA je predstavila novosti u proizvodnji muških odijela visoke kvalitete od vrhunskih vunениh materijala te najnovijeg trenda: Šivanja po mjeri. ■

Sl.5 Mogućnosti upotrebe vunениh vlakana